

LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 10

לסוסתי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי

To My Mare Among Pharaoh's Chariots

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/shir-hashirim/10/

1 לסוסתי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי. פיי רעיתי פרנסתי כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] ישראל מפרנסין כו'. ולהבין איך הם מפרנסין כו'.

"To my mare among Pharaoh's chariots I have likened you, my beloved (ra'yasi)." Ra'yasi means "my sustainer" (parnasasi), as in the saying of our Sages, of blessed memory, "Israel sustain, etc." And [we need] to understand how they sustain, etc.

וגם להבין דמיון הכתוב בחינת רעיתי לסוסתי כו'. הענין הוא כי הנה כתיב והוא כחתן יוצא מחופתו כו'.

Also, [we need] to understand the verse's likening of the level of ra'yasi to "my mare," etc. The matter is this: it is written, "And he is like a bridegroom coming forth from his canopy (chuppah), etc."

פיי והוא קאי על השמש הנזכר למעלה לשמש שם אהל בהם שהוא כחתן וכי (עיי' בזהר ר"פ בהעלותך קמ"ח ב' תרומה דקל"ז א' בראשית ח' ע"א פ' תצא דרע"ט ב')

That is, "and he" refers to the sun mentioned above, "For the sun He has set a tent in them": it is like a bridegroom, etc. (See the Zohar, at the beginning of Parshas Beha'aloscha, folio 148b; Terumah, folio 137a; Bereishis, folio 8a; Parshas [Ki] Seitzai, folio 279b.)

והרמז על תורה שבכתב כי תשב"כ [תורה שבכתב] נקרא שמש ותורה שבעל פה ירח שכשם שהירח מקבלת אורה מהשמש שע"י כן תזרח אורה כך תורה שבע"פ [שבעל פה] היא המקבלת מתשב"כ [מתורה שבכתב].

And the allusion is to the Written Torah, for the Written Torah is called "sun" and the Oral Torah "moon." Just as the moon receives its light from the sun, through which its light shines forth, so the Oral Torah is what receives from the Written Torah.

וכמו שאמר בגמ' [בגמרא] מנלן דכתיב כו' או מנא הני מילי כו'. אך תורה שבכתב היא בחי' כלל ותשב"כ [ותורה שבעל פה] בחי' פרט

As it says in the Gemara, "From where do we know this? For it is written, etc.," or "From where are these words [derived]? etc." But the Written Torah is the level of the general (klal) and the Oral Torah the level of the particular (prat).

ואין בכלל אלא מה שכפרט שגם בתשב"כ [בתורה שבכתב] הוא ענין התרי"ג מצות בכללם שפרטיהם מכאן בתורה שבעל פה והכל בחי' אי' יחשב.

And there is nothing in the general except what is in the particular: for in the Written Torah, too, there are the 613 mitzvos in their general form, whose particulars are explained in the Oral Torah; and all is reckoned as one level.

2 ולהבין איך הוא כחתן יוצא כו'. הנה כתיב כי אמרתי עולם חסד יבנה. פירוש חסד יבנה שהחסד הוא נבנה ומתהווה ויבנה לשון הוה שתמיד הוא נבנה

And to understand how he is "like a bridegroom coming forth, etc.": it is written, "For I said, A world of kindness will be built." The meaning of "kindness will be built" is that the kindness is built and comes into being; and yibaneh ("will be built") expresses the present, [meaning] that it is constantly being built,

וכמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית וטובו והתהוותו של חסד זה הוא מבחינת חסד עליון

as in the saying, "Who in His goodness renews each day, continually, the work of creation." And the goodness and coming into being of this kindness is from the level of supernal Chesed (kindness),

כי חפץ חסד הוא (ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] נשא קל"ג ב' ח"א [חלק א'] ויחי ר"ל סע"ב [סוף עמוד ב] בראשית ד"י [ד'] יסודות) ע"ב ח"ב [חלק ב'] קס"ו ב' ע"ט א'. ח"ג [חלק ג'] ע"ז א' קמ"ה ב' רנ"ז א')

"for He desires kindness." (And see the Zohar, Part III, Naso, folio 133b; Part I, Vayechi, folio 230, end of side b; Bereishis, folio 10b; Part II, folios 166b, 79a; Part III, folios 77a, 145b, 257a.)

והנה בא"ס ב"ה לא שייך מדת החסד כלל וכמ"ש בתיקוני זהר לאו דאית לך צדק ידיעא כו'

Now, the attribute of Chesed does not apply at all to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, as is written in the Tikkunei Zohar, "Not that You have a known justice, etc.,"

ולאו מכל אליון מדות כלל אלא ע"י כמה צמצומים והשתלשלות מעילה לעלול נמשך אור א"ס ב"ה ונתלבש במדת החסד כו'.

"nor any of these attributes at all." Rather, through many contractions (tzimtzumim) and a chain of descent (hishtalshelus) from cause to effect, the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is drawn down and enclothed in the attribute of Chesed, etc.

אך כדי להיות נמשך הארה והמשכה זו הנה נודע שתחלת בריאת העולמות היי [היה] מפני כי חפץ חסד הוא מאליו וממילא

But for this illumination and drawing down to be drawn forth: it is known that the creation of the worlds began because “He desires kindness,” of itself and spontaneously.

ועכשיו באתערותא דלתתא תליי אתערותא דלעילא שיהיי [שיהיה] נמשך אור א”ס להיות חפץ חסד שיהיה חסד יבנה

And now the arousal from above depends on the arousal from below, for the Infinite Light to be drawn down so as to be “He desires kindness,” so that “kindness will be built.”

ואתערותא דלתתא זו הוא מה שכתוב כי אמרתי כו' שאמר דוד המלך ע”ה [עליו השלום] בעד כלל ישראל כי אמרתי פי' כאשר אני אומר אזי חסד יבנה

And this arousal from below is what is written, “For I said, etc.,” which King David, peace be upon him, said on behalf of all Israel: “For I said” means, when I say, then “kindness will be built.”

ובחיי אמירה זו היא בלב בחינת מחשבה ורעותא דליבא ע”י התבוננות בה' אחד מקרב איש ולב עמוק ואזי חסד יבנה ואתערותא דלתתא רוח אייתי רוח ואמשיך רוח.

And this level of “saying” is in the heart: the level of thought and the heart’s desire (re’usa deliba), through contemplation of “Havayah is One,” “from the inward part of a man and a deep heart”; and then “kindness will be built.” And the arousal from below [is]: “Spirit brings spirit and draws down spirit.”

3 וכמ”ש את ה' האמרת כו'. וכמארז”ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] עשיתוני חטיבה אחת בעולם דהיינו בחי' ה' אחד כו'.

As it is written, “You have declared Havayah, etc.” And as our Sages, of blessed memory, said, “You have made Me a single entity (chativah) in the world,” that is, the level of “Havayah is One,” etc.

וזהו כי כל בשמים ובארץ שמים שם מים הוא בחינת חסד עליון המתפשט ומתלבש למטה בארץ וכי כל בחי' נו”ן שערי בינה בגימטריא כל

This is [the meaning of] “for all that is in the heavens and on the earth”: shamayim (“heavens”) is sham mayim (“there is water”), the level of supernal Chesed (kindness), which spreads forth and is en clothed below, on the earth. And “for all (kol)” is the level of the fifty (nun) gates of Binah (understanding), numerically [equal to] kol,

שהוא בחינת התכונות הנ"ל הוא הממשיך להיות בשמים בחי' חסד (ע' [עיי'ן] במק"מ [במקדש מלך] בפ"י הזח"א [הזהר חלק א] ויחי' (ר"ל ע"ב)

which is the level of the contemplation mentioned above: it is what draws down, so that there be "in the heavens" the level of Chesed (see Mikdash Melech, in the commentary on the Zohar, Part I, Vayechi) (folio 230b).

וע' בזהר פ' ויגש (ר"ז א') ע"פ כונן שמים בתכונה כל יומא ויומא כו'

And see the Zohar, Parshas Vayigash (folio 207a), on [the verse] "He established the heavens with understanding": "every single day, etc."

וזהו יבנה לשון הוה וגם יבנה אותיות בינה ומשם בארץ וכנס"י [וכנסת ישראל] נקרא כלה שמקבלת מבחי' כל.

This is [the meaning of] yibaneh, expressing the present; and yibaneh also has the letters of Binah. And from there [it is drawn] "on the earth." And the Community of Israel is called kallah (bride), for she receives from the level of kol ("all").

ופי' כלה מלשון כלתה נפשי שע"י רעותא דליבא רוח אייתי רוח כו' וזהו לעולם ה' דברך נצב בשמים שדבר ה' מקור נש"י [נשמות ישראל]. הן הממשיכים בחינת שמים שם מים כו':

And kallah is from the term "my soul pines (kalsah)": for through the heart's desire, "spirit brings spirit, etc." And this is [the meaning of] "Forever, Havayah, Your word stands in the heavens": for "the word of G-d" [is] the source of the souls of Israel. They are the ones who draw down the level of shamayim, sham mayim, etc.

4 ב אך להבין איך יש ערך ויחוס נברא לגבי הבורא ית' להמשיך אור א"ס ב"ה שיתלבש בבחי' חסד כו'.

2. But [we need] to understand: how can a created being have any measure or relation to the Creator, blessed be He, so as to draw down the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, so that it be en clothed in the level of Chesed, etc.?

הנה כתיב כי על כל כבוד חופה. פי' כבוד הוא מ"ש ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהם בחי' כבוד והתלבשות אור א"ס בתוכם כסדר כל ההשתלשלות

It is written, "For over all the glory [shall be] a canopy (chuppah)." "Glory" is what is written, "and for My glory I have created it, I have formed it, I have also made it": these are the level of "glory," and of the enclothing of the Infinite Light within them in the order of the entire chain of descent (hishtalshelus);

ועל כל כבוד שהוא עליהם וגבוה להם הוא בחי' חופה שהוא מבחי' מקיף וסובב שאינו יכול להתלבש
תוך עלמין

and “over all the glory,” which is above them and higher than they, is the level of “canopy,” which is of the level of the encompassing (makif) and surrounding (sovev) [light], which cannot be en-
clothed within the worlds

(ועיין מ"ש מענין חופה בד"ה תורה צוה ובד"ה כי על כל כבוד חופה) והוא הנותן כח ועוז לאתערותא
דלתתא להיות תליא בה אתערותא דלעילא

(and see what is written on the subject of chuppah in the discourse beginning “The Torah [that Moshe] commanded” and in the discourse beginning “For over all the glory [shall be] a canopy”).
And it is this that gives strength and power to the arousal from below, so that the arousal from above should depend on it.

כי לפי שהוא בחי' עליונה מאד נעלה מבחי' סובב כו' לכך יכולה להיות סובבת ומקפת גם למטה מטה

For because it is a very lofty level, exalted above the level of sovev, etc., it can therefore surround
and encompass even the very lowest below,

וכמו שכתוב ומתחת זרועות עולם כי בחינת מעלה ומטה שוין כו' והוא בחינת עונג העליון

as it is written, “And underneath are the everlasting arms,” for [to it] the levels of above and below
are equal, etc. And it is the level of the supernal delight,

דהיינו בחינת אור א"ס ב"ה ממקור התענוגים ומקור החיים כמו שכתוב כי עמך מקור חיים שהוא
המתלבש בתורה ובמצות גם שהם מלובשים בענינים גשמיים כו'.

that is, the level of the Infinite Light, blessed be He, from the source of delights and the source of
life, as it is written, “For with You is the source of life”; it is this that is en clothed in the Torah and in
the mitzvos, even though they are en clothed in physical matters, etc.

5 וזהו אשר קדשנו להיות תלוי באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא שלמעלה מעלה מבחינת עוה"ב

[עולם הבא]. כי ביו"ד נברא עוה"ב [עולם הבא]

This is [the meaning of] “Who has sanctified us”: that on the arousal from below there should de-
pend an arousal from above that is far, far higher than the level of the World to Come. For the
World to Come was created with [the letter] yud.

הגם שהוא תענוג הנשמות תענוג נפלא עד אין קץ ותכלית עד שאמרו בגמרא על אלישע אחר מוטב דלדייני כו' שכל יסורי גיהנם כדאי בשביל עונג זה אפי' [אפילו] בשביל גי'ע [גן עדן] התחתון.

Even though it is the delight of the souls, a wondrous delight without end or limit, so much so that they said in the Gemara about Elisha Acher, "Better that he be judged, etc.": that all the sufferings of Gehinnom are worthwhile for the sake of this delight, even for the sake of the lower Gan Eden.

6 וכי'ש [וכל שכן] בשביל גי'ע [גן עדן] העליון עכ"ז [עם כל זה] הוא רק בחי' יו"ד שהיא הארה אחת קטנה כו'.

And all the more so for the sake of the upper Gan Eden. Even so, it is only the level of yud, which is a single small illumination, etc.

אבל התורה והמצוות נמשכים מעונג העליון שלמעלה מעלה מזה דהיינו מבחי' אור א"ס ב"ה ממש בעצמו ובכבודו שלכן אמרו יפה שעה אחת כו'.

But the Torah and the mitzvos are drawn from the supernal delight that is far, far above this, that is, from the level of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, truly, in His very Self and glory. That is why they said, "Better is one hour, etc."

וכמ"ש במ"א ומשם נמשך כח ועוז לנפש האדם שהוא בסדר ההשתלשלות ב"ע בחי' כבוד כו'

[This is] as is written elsewhere. And from there strength and power are drawn to the human soul, which is within the order of the chain of descent (hishtalshelus), [in] Beriah, Yetzirah and Asiyah, the level of "glory," etc.,

להיות תלוי באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא שלמעלה מסדר ההשתלשלות (ועמ"ש ג"כ מזה באריכות בד"ה ביום השמיני עצרת. גדול תלמוד שמביא כו')

so that an arousal from above that transcends the order of the chain of descent should depend on the arousal from below. (And see what is also written about this at length in the discourse beginning "On the eighth day, an assembly," [on] "Great is study, for it leads, etc.")

ועי"ז נמשך הארת אור א"ס ב"ה להיות בחי' חסד יבנה. וכמו עד"מ בגשמיות בתענוגות בני אדם הנה התענוג מעדן הכשר והאיברים להעבותם ולהגדילם

And through this the illumination of the Infinite Light, blessed be He, is drawn down to be the level of "kindness will be built." And just as, by way of analogy, in physical human pleasures, pleasure pampers the flesh and the limbs, to thicken them and make them grow,

כך הנה התענוג העליון המלובש בתורה ומצות הוא המגדל ומעבה כח הנפש להעלותה ולקשרה למעלה מעלה להיות אשת חיל עטרת בעלה שתוכל להמשיך אור א"ס ב"ה שיתלבש בבחי' חסד יבנה כו'.

so the supernal delight en clothed in the Torah and mitzvos is what makes the power of the soul grow and thicken, to raise it and bind it far, far above, to be "a woman of valor, the crown of her husband," so that it can draw down the Infinite Light, blessed be He, to be en clothed in the level of "kindness will be built," etc.

7 וזהו דברך נצב בשמים נצב מלשון שררה וכמ"ש נצב מלך

This is [the meaning of] "Your word stands (nitzav) in the heavens": nitzav is a term of rulership, as it is written, "a deputy (nitzav) was king."

שבחי' דבר ה' זו הלכה שלומד הנה הגם שהוא למטה מלובש בענינים גשמיים. אעפ"כ [אף על פי כן] עושה פרי למעלה להיות בבחי' אשת חיל עטרת בעלה. דהיינו בבחי' מלוכה וממשלה על בחי' שמים חסד כו'.

For the level of "the word of G-d, this is halachah," which one studies: even though below it is en clothed in physical matters, nevertheless it bears fruit above, to be at the level of "a woman of val- or, the crown of her husband," that is, at the level of kingship and dominion over the level of "heavens," Chesed (kindness), etc.

8 והיינו שהוא המשכת אור א"ס ב"ה להיות בחי' שמים כו'. והיינו לפי אשר קדשנו במצותיו של הקב"ה עצמו.

That is, it is the drawing down of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, to be the level of "heavens," etc. And this is because He "has sanctified us with His commandments": those of the Holy One, blessed be He, Himself.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הקב"ה מניח תפילין כו' הק ב"ה יושב ושונה כנגדו כו' שהוא ענין המשכת אור א"ס ב"ה בבחי' תפילין כו'

As our Sages, of blessed memory, said, "The Holy One, blessed be He, puts on tefillin, etc.," [and] "The Holy One, blessed be He, sits and studies opposite him, etc.": this is the drawing down of the Infinite Light, blessed be He, in the level of tefillin, etc.

ות"ת [ותלמוד תורה] הוא ענין המשכת אור א"ס ב"ה בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת כנגדו פ"י שאין המשכה זו יכולה להתלבש תוך עלמין אלא בבחינת סובב ומקיף מלמעלה.

And Torah study is the drawing down of the Infinite Light, blessed be He, into Chochmah (wisdom), for "the Torah issues from Chochmah." "Opposite him" means that this drawing down cannot be en clothed within the worlds, but only at the level of the surrounding (sovev) and encompassing (makif), from above.

9 וכמ"ש ה' צלך בחי' צל ולא אורה נגלית וענין הצל הוא עד"מ כמו צלו של אדם שכל תמונתו נראה בצלו

As it is written, "Havayah is your shade (tzel)": the level of a shade, and not a revealed light. The matter of a shade is, by way of analogy, like a person's shadow (tzel), in which his whole form is seen,

אלא שמראה הצל הוא בחי' חשך כך כביכול ה' צלך בחי' צל שלך שבאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא אלא שבאתערותא דלעילא הוא בחי' צל וחושך וכמ"ש ישת חושך סתרו

except that the shadow's appearance is the level of darkness. So too, as it were, "Havayah is your shade": the level of your own shade. For through the arousal from below [there is] an arousal from above, except that in the arousal from above it is the level of shade and darkness, as it is written, "He made darkness His hiding place";

דהיינו שאינו מושג ונראה לעיני השכל של הנבראים רק כמו עד"מ שעשועי המלך בעצמותו כו' וכמ"ש במ"א.

that is, it is not grasped or seen by the eyes of the intellect of created beings, but only, by way of analogy, like the King's delights in His own essence, etc., as is written elsewhere.

10 וזהו על יד ימינך פ"י שע"י בחי' ימינך דהיינו בחי' אהבה כו' ואתעדל"ת [ואתערותא דלתתא] לדבקה בו ית' עי"ז אייתי רוח ואמשיך רוח להיות הקב"ה מניח תפילין כו' ויושב ושונה כו'

This is [the meaning of] "at (al yad) your right hand": through (al yedei) the level of "your right hand," that is, the level of love, etc., and the arousal from below to cleave to Him, blessed be He, through this it "brings spirit and draws down spirit," so that the Holy One, blessed be He, puts on tefillin, etc., and sits and studies, etc.

וכן כל הרמ"ח מצות הם אברים המשכות והארת אור א"ס ב"ה בחסד כו':

And so too, all the 248 mitzvos are "limbs": drawings down and illumination of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in Chesed (kindness), etc.

11 ג והנה דרך כלל נחלקים כל הרמ"ח מצות לג' בחי' תורה ועבודה וגמילות חסדים וע"ז נאמר יום ליום יביע אמר אמר ר"ת [ראשי תיבות] אש מים רוח.

3. Now, in general, all the 248 mitzvos are divided into three levels: Torah, avodah (divine service) and gemilus chassadim (acts of kindness). Of this it is said, "Day to day utters speech (omer)": omer is the acronym of esh (fire), mayim (water) and ruach (spirit).

אש הוא בחי' עבודה ממטה למעלה כשלהבת העולה כו' לדבקה בו ית' דהיינו שתתפשט הנפש מלבושי נוגה בתענוגות בני אדם להתענג על ה' לבדה.

Fire is the level of avodah, from below upward, like a rising flame, etc., to cleave to Him, blessed be He: that is, that the soul strip itself of the garments of nogah [found] in human pleasures, to delight in G-d alone.

12 ועד"ז הי' [היה] הקרבנות אשה ריח ניחוח ממה שהוא מקריבים חלב ודם כי חלב הוא בחינת תענוג שהתענוג הוא המעדן את הבשר ונעשה שמן ובעל ריבוי חלב והתענוג של בהמי נקרב לה'

In this way the offerings were "a fire-offering, a pleasing aroma": through their offering fat and blood. For fat is the level of pleasure, since pleasure is what pampers the flesh, so that it becomes fat and has an abundance of fat; and the pleasure of the animal is brought near to G-d,

ע"י שהוא נכלה ונשרף באש שלמעלה להיות עולה ונכלל במקור התענוגים ועכשיו התפלה במקום הקרבנות דהיינו ע"י רשפי אש האהבה שמעורר בתפלה אהבה עליונה כמאמר אהבת עולם אהבתנו כו' הבוחר בעמו ישראל באהבה

through its being consumed and burned in the fire from above, so that it rises and is absorbed in the source of delights. And now, prayer is in place of the offerings: that is, through the flashes of the fire of love that one arouses in prayer, the supernal love, as in the words, "With an everlasting love You have loved us, etc., Who chooses His people Israel with love."

עייז תתפרד ותתפשט הנפש מתענוגי הבהמית להיות מתענג על ה' ולדבקה בדביקה וחשיקה כו' ומים הוא בחי' גמילות חסדים וצדקה שנמשלו למים.

Through this the soul separates and strips itself of the pleasures of the animal [soul], to delight in G-d and to cleave [to Him] with attachment and yearning, etc. And water is the level of acts of kindness and charity, which are likened to water.

13 וכמ"ש אשריכם זורעי על כל מים כו' מפני שכמו שהמים יורדין ממקום גבוה למקום נמוך כך הוא בחי' צדקה וחסד להחיות רוח שפלים למאן דלית ליה מגרמי כלום כו'.

As it is written, "Happy are you who sow beside all waters, etc.," for just as water descends from a high place to a low place, so is the level of charity and kindness: "to revive the spirit of the lowly," for one who "has nothing of his own at all," etc.

רוח הוא בחי' דיבור שהוא בחי' עסק התורה שעיקרה בדיבור וכמ"ש ודברת בם וכמ"ש בזהר ברוחא דלעאן באורייתא כו'

Spirit (ruach) is the level of speech, which is the level of Torah study, which is chiefly in speech, as it is written, "And you shall speak of them," and as is written in the Zohar, "through the spirit of those who toil in the Torah, etc."

(עמ"ש לעיל בד"ה לריח שמניך מענין רוח זו מזהר ועמ"ש ע"פ והי' [והיה] מספר בני' [בני ישראל] כחול הים כו' ובד"ה וארשתיך לי מענין מאמר כו')

(See what is written above in the discourse beginning "For the fragrance of your oils" on the subject of this "spirit" from the Zohar; and see what is written on [the verse] "And the number of the children of Israel shall be as the sand of the sea, etc.," and in the discourse beginning "And I will betroth you to Me," on the subject of maamar (utterance), etc.,

ובד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] הנ"ל בענין ואשים דברי בפיך כו' ועיי' בסמוך בד"ה נאוו לחייך כו') וג' בחי' אלו שהם אמ"ר [אש מים רוח] הוא מה שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה.

and in the discourse beginning "On the eighth day, an assembly," mentioned above, on the subject of "And I have put My words in your mouth, etc."; and see nearby, in the discourse beginning "Your cheeks are comely, etc.") And these three levels, which are omer, are what is written, "For I said (amarti), A world of kindness will be built."

פ"י כי אמרתי שע"י בחי' אמר שלי ע"י גם את הוי' האמרת להמשיך משם הוי' בחי' אמ"ר [אש מים רוח] שהוא ענין הקב"ה מניח תפילין כו' שהוא ענין המשכת אור א"ס ב"ה מלמעלה מסדר ההשתלשלות כנ"ל.

“For I said (amarti)” means: through my level of omer, through this also “You have declared (he’e-marta) Havayah,” to draw down from the Name Havayah the level of omer, which is [the meaning of] “The Holy One, blessed be He, puts on tefillin, etc.,” which is the drawing down of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, from above the order of the chain of descent (hishtalshelus), as mentioned above.

(ועיין בפ' תרומה קל"ו ב' בפ"י אמר וכו' פ' הנ"ל דקס"ו ב' שלעולם שלשה כו' ועמ"ש בד"ה היום הזה כו' את ה' האמרת)

(And see Parshas Terumah, folio 136b, on the meaning of omer; and in the Zohar on the same parshah, folio 166b, that [there are] always three, etc.; and see what is written in the discourse beginning “This day, etc.,” [on] “You have declared Havayah.”)

וזהו כחתן יוצא מחופתו חתן מלשון נחות דרגא שהתורה נמשכה וירדה ממעלת' [ממעלתה] וכבוד' [וכבודה] שהיא כלולה באור א"ס ב"ה ממש מקור התענוגים וירדה להתלבש בענינים גשמיים ובחי' נחות דרגא הנ"ל הוא יוצא מחופתו מבחינת חופה בחי' סוכ"ע.

And this is [the meaning of] “like a bridegroom (chasan) coming forth from his canopy”: chasan is from the term nechos darga (“going down a step”), for the Torah was drawn down and descended from its loftiness and glory, where it is included in the very Infinite Light, blessed be He, the source of delights, and descended to be en clothed in physical matters. And this level of “going down a step” “comes forth from his canopy”: from the level of “canopy,” the level of [the light that] encompasses all worlds (sovev kol almin).

ישיש כגבור לרוץ אורח בחי' אורח כנשים דהיינו לבחינת כלה שהיא כנס"י [כנסת ישראל] מקור נש"י [נשמות ישראל] ליתן להם כח ועוז להיות תלוי אתערו תא דלעילא ע"י אתערו תא דלתתא

“He rejoices like a mighty man to run a path (orach)”: the level of “the path (orach) of women,” that is, to the level of kallah (bride), which is the Community of Israel, the source of the souls of Israel, to give them strength and power so that the arousal from above should depend on the arousal from below.

ונקרא בשם אורח כנשים. כמ"ש ברחל כי דרך נשים לי ע"ש [על שם] שנותנת חיות ממותר השפע והפסולת שדוחה לחוץ להחיות גם עו"ז [עומת זה] שיניקתם ואחיותם ממותר השפע והפסולת מבחי דרך נשים כו'.

And it is called by the name "the path of women," as it is written of Rachel, "for the way (derech) of women is upon me": [so called] because she gives life-force from the excess of the flow and from the refuse that she thrusts outside, to give life also to the opposing [side], whose nurture and hold come from the excess of the flow and the refuse, from the level of "the way of women," etc.

14 והיינו כשהשכינה מתלבשת בבי"ע כרחל לפני גוזזיה נאלמה. משא"כ בשרה כתיב ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל להיות לשרה אורח כנשים שמבחי זקנים וימים עליונים אין יניקה ואחיוה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] ולכן חדל להיות לשרה כו'.

That is, when the Shechinah (Divine Presence) is en clothed in Beriah, Yetzirah and Asiyah, "like a ewe (rachel) that is dumb before her shearers." This is not so with Sarah, of whom it is written, "And Avraham and Sarah were old, advanced in days; it had ceased to be with Sarah after the path of women": for from the level of "old" and of the supernal "days" there is no nurture or hold for the kelipos (husks) and the sitra achra (the other side); and therefore "it had ceased to be with Sarah," etc.

(ועוד י"ל [יש לומר] עפ"מ"ש [על פי מה שכתוב] בזהר ויקהל) (דרט"ו ע"א) ע"פ וארח צדיקים מה בין ארח לדרך כו'

(One may further explain according to what is written in the Zohar, Vayakhel) (folio 215a) on [the verse] "But the path (orach) of the righteous": "What is the difference between orach and derech (way)? etc."

דרך איהו פתח לכולא כו' ע"ש שמבואר בהדי דאורח היינו שצדיקים לבד קיימי ושלטי בהוא אתר ואין משם יניקה לחיצונים כלל

"Derech is open to all, etc." See there, where it is explained explicitly that orach means that the righteous alone stand and rule in that place, and the external forces have no nurture from there at all.

וארח כנשים שאני. שהוא ענין דרך נשים מותר השפע והפסולת שדוחה לחוץ כו'

And "the path of women" is different, for it is the matter of "the way of women," the excess of the flow and the refuse that is thrust outside, etc.

ולפי"ז [ולפי זה] בפסוק לרוץ ארח שנזכר סתם ארח. י"ל [יש לומר] דהיינו להיות ע"ד בחי ארח צדיקים שבזהר הנ"ל. לכלתי יהיה יניקה לחיצונים וע' במק"מ [במקדש מלך] תרומה (קל"ז א') ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר ר"פ בהעלותך בפי' לרוץ ארח.

According to this, in the verse "to run a path," where "path" is mentioned without qualification, one may say that this means [that it is] in the manner of the level of "the path of the righteous" in the Zohar mentioned above, so that there be no nurture for the external forces. And see Mikdash Melech on Terumah (folio 137a), and the commentary of the Ramaz on the Zohar at the beginning of Parshas Beha'aloscha, on the explanation of "to run a path."

וזהו ענין מעין חתום. וביאור ענין זה היינו כי והוא כחתן קאי על תשב"כ [תורה שבכתב] ישיש כגבור לרוץ ארח היינו לבחי' תשב"כ [תורה שבעל פה] שהיא בחי' כלה.

And this is the matter of "a sealed spring." The explanation of this is that "and he is like a bridegroom" refers to the Written Torah; "he rejoices like a mighty man to run a path" means: to the level of the Oral Torah, which is the level of kallah (bride).

15 ומבואר בפי' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות ענין זכה נעשית לו סם חיים כו'

It is explained in Parshas Bereishis, at the end of the discourse beginning "To understand the matter of the blessings," [on] the matter of "If he is worthy, it becomes for him an elixir of life, etc."

משא"כ לא זכה ח"ו [חס ושלום] וכמו דואג ואחיתופל כו' זהו ענין שנמשך אחר הפסולת דארח כנשים כו' אבל צ"ל חתום תורה בלימודי להיות וכל בניך למודי ה'.

Whereas [if] he is not worthy, G-d forbid, as with Doeg and Achitofel, etc., that is the matter of being drawn after the refuse of "the path of women," etc. But there must be "Seal the Torah among My disciples," so that it be "And all your children shall be disciples of Havayah."

וזהו ענין חותם בברוך וזהו לרוץ ארח בחי' וארח צדיקים כו' ועמך כולם צדיקים כו'.

And this is the matter of sealing with "Blessed"; and this is "to run a path," the level of "the path of the righteous, etc.," [and] "Your people are all righteous, etc."

ופיי ישישי"ל בגימטריא תר"ך המשכת תר"ך עמודי אור שמהם שרש תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן שכנגד זה ג"כ תר"ך אותיות בעשרת הדברות. נמשכים לרוץ אורח שהתגלותם בתשבע"פ [בתורה שבעל פה] וכמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה אשת חיל עטרת בעלה:

And the meaning of yasis ("he rejoices"): one may say [that it is] numerically 620, the drawing down of the 620 pillars of light, from which the 613 mitzvos of the Torah, together with the 7 rabbinic mitzvos, have their root; corresponding to this there are likewise 620 letters in the Ten Commandments. They are drawn "to run a path," for their revelation is in the Oral Torah, as is written in Iggeres HaKodesh, in the epistle beginning "A woman of valor is the crown of her husband."

16 ד והנה לפי שכל בחי' וסדר ההשתלשלות הנ"ל היא נעשה ע"י ישראל שהם הם הממשיכים חיות ואור א"ס ב"ה בכל העולמות מריש כל דרגין כו'

4. Now, since this entire level and order of the chain of descent (hishtalshelus) mentioned above is brought about through Israel, for it is they who draw down life-force and the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, into all the worlds, "from the head of all levels, etc.,"

ע"י התורה והמצות שיתלבש אור א"ס ב"ה להיות חפץ חסד ועולם יבנה שהכח הזה ניתן לישראל עם סגולתו דוקא. משא"כ עו"ג [עובדי גולים] אין יכולים להמשיך כלום כמ"ש במ"א

through the Torah and the mitzvos, so that the Infinite Light, blessed be He, is encloded to be "He desires kindness" and "a world will be built"; for this power was given specifically to Israel, His treasured people, whereas idol worshippers cannot draw down anything, as is written elsewhere.

לכן נק' כנס"י [כנסת ישראל] רעיתי פרנסתי וכמו עד"מ המאכל שמפרנס את האדם

Therefore the Community of Israel is called ra'yasi, "my sustainer." It is like, by way of analogy, the food that sustains a person,

שהוא הוא הממשיך חיות מן הנפש במוח לכל האברים כי חיות האדם תלוי במוחו שהוא הוא הממשיך חיות לכל האברים כו'

for it is what draws life-force from the soul in the brain to all the limbs. For a person's life-force depends on his brain, which is what draws life-force to all the limbs, etc.;

אלא שאם אינו אוכל כמה ימים מתחלש מוחו ואין הנפש שבמוחו בכחה להיות מקושרת בגופו להחיות האברים ועיי"כ [ועל ידי כך] משתנים חושי כח הראיה כו'.

except that if he does not eat for several days, his brain weakens, and the soul in his brain lacks the strength to be bound to his body to give life to the limbs; and because of this the senses, the power of sight, etc., change.

17 והמאכל הוא המחזיר כח הנפש והמקשר אותה עם הגוף להמשיך משם חיות.

And food is what restores the power of the soul and binds it to the body, to draw life-force from there.

כך עד"מ ישראל הם הם הממשיכים חיות ואור א"ס ב"ה מבחי' סובב כל עלמין להיות ממלא כל עלמין ושיהיה עולם חסד יבנה ע"י התורה והמצות בחי' דברך נצב בשמים שיהיה בחי' אתערותא דלעילא לעילא מן ההשתלשלות כו' כנ"ל

So too, by way of analogy, it is Israel who draw down life-force and the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, from the level of [the light that] encompasses all worlds (sovev kol almin), to be [the light that] fills all worlds (memalei kol almin), and so that "a world of kindness will be built," through the Torah and the mitzvos, the level of "Your word stands in the heavens," so that there be the level of an arousal from above that is above the chain of descent (hishtalshelus), etc., as mentioned above.

(ועמ"ש עוד מענין רעיתי ע"פ אני ישנה ולכי ער. ובד"ה הנך יפה רעיתי וע"פ כי תבאו אל הארץ ושבתה הארץ)

(And see what is written further on the subject of ra'yasi on [the verse] "I sleep, but my heart is awake," and in the discourse beginning "Behold, you are fair, my beloved," and on [the verse] "When you come into the land, then the land shall rest.")

ועם זה יובן מה שכתוב לסוסתי ברכבי פרעה דמיתך רעיתי שבחי' רעיתי פרנסתי הנ"ל הוא דומה לסוסתי ברכבי פרעה.

With this, what is written will be understood: "To my mare among Pharaoh's chariots I have likened you, my beloved": the level of ra'yasi, "my sustainer," mentioned above, is like "my mare among Pharaoh's chariots."

והענין כי כמו עד"מ הסוס שברכבי פרעה הגשמי מפני שהיה מלך בוודאי היה מקושט בתכשיטין כמו שעושין לסוסי שרים ומלכים בעת שרוכבים עליהם או כשהם מקושרות במרכבה.

The matter is this: by way of analogy, the horse among the chariots of the physical Pharaoh, since he was a king, was certainly adorned with ornaments, as is done for the horses of princes and kings when they ride on them, or when they are harnessed to the chariot.

18 והנה הסוס עצמו אינו יודע ומשיג הקישוטין ולא את המרכבה ורוכבו רק הקישוטין והמרכבה הוא בשביל הרוכב עצמו וכשהוא צריך לרכוב מקשטין את הסוס ונותנו במרכבה שכך נאה לו. וזהו תענוגו שמתענג על ידי הסוס.

Now, the horse itself does not know or grasp the ornaments, nor the chariot and its rider; rather, the ornaments and the chariot are for the sake of the rider himself. When he needs to ride, they adorn the horse and put it in the chariot, for so it befits him. And this is his delight, which he enjoys through the horse.

19 וכך עד"מ הנה כתיב אצל הקב"ה כי תרכב על סוסך כו' שיש מרכבה שהיא בחי' סוסים וכמ"ש בנבואת זכריה סוסים שחורים סוסים לבנים כו'. משא"כ ישע"י [ישעיה] ויחזקאל ראו פני אריה פני שור כו'.

So too, by way of analogy: it is written concerning the Holy One, blessed be He, "When You ride upon Your horses, etc.," for there is a chariot (merkavah) that is the level of horses, as is written in the prophecy of Zechariah, "black horses, white horses, etc." This is not so with Isaiah and Ezekiel, who saw "the face of a lion, the face of an ox, etc."

20 והיינו כי בחי' פני אריה פני שור כו' הוא ע"י איזה השכלה והשגה באור הנמשך עליהם.

That is, the level of "the face of a lion, the face of an ox, etc." comes through some intellectual understanding and comprehension of the light that is drawn down upon them.

וע"כ הוא בבחי' שרפים כרשפי אש אהוי"ר [אהבה ויראה] כו'. אבל בחי' סוסים הם בחי' אותיות שאין בהם השכלה ושכל אלא השכל רוכב ומנהיג אותם

Therefore it is at the level of seraphim, like flashes of fire of love and awe (ahavah and yirah), etc. But the level of horses is the level of letters, which have in them no intellection or intellect; rather, the intellect rides and directs them.

רק שהם מרכבה וביטול לגבי הרוכב עצמו שיהי' [שיהיה] לו הנאה והתענוג משעשועי המלך בעצמו שאינו נראה ונתפס בבחי' מרכבתו כלל

They are only a chariot and self-nullification (bittul) before the rider himself, so that he may have the pleasure and delight from the King's delights in Himself, which are not seen or grasped at all in the level of His chariot.

וזהו דמיתך רעיתי שרעיתי פרנסתי הוא להיות בבחי' כי אמרתי כו' כדי שיהי' [שיהיה] את ה' האמרת כו'

And this is [the meaning of] "I have likened you, my beloved (ra'yasi)": ra'yasi, "my sustainer," is to be at the level of "For I said, etc.," so that there be "You have declared Havayah, etc.";

הוא ג"כ בחי' סוס שאין נפש האדם עצמו משגת כלל באור א"ס ב"ה עצמו ובכבודו

this, too, is the level of a horse, for the human soul itself does not grasp at all the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in His very Self and glory,

להיות מתענגת על אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו שהוא לבדו הוא מקור החיים מקור התענוגים והעוה"ב [והעולם הבא] תענוג הנשמות הרי ביו"ד נברא

[so as] to delight in the Infinite Light, blessed be He, in His very Self and glory, which alone is the source of life, the source of delights; and the World to Come, the delight of the souls, was, after all, created with yud.

אלא עיקר אתערותא דלעילא הוא לפי שהמצות הם קשויי כלה מעונג העליון ולכן על ידי ביטול הנפש מעונג זה יכולה היא להמשיך כו'.

Rather, the arousal from above comes chiefly because the mitzvos are the bride's ornaments, from the supernal delight; and therefore, through the soul's self-nullification, it can draw down from this delight, etc.

אך עונג הזה הוא למעלה מסדר ההשתלשלות ואינו נתפס ומושג בשום שכל והשגה ולית מחשבה תפיסא כלל

But this delight is above the order of the chain of descent (hishtalshelus), and it is not grasped or comprehended by any intellect or understanding, and "no thought can grasp" [it] at all.

וביטול הנפש לגבי עונג זה הוא כמו למשל סוס שברכבי פרעה שבח"י ביטול שבמרכבה זו היא לגבי עונג ושעשועי הרוכב עצמו הגם שהמרכבה עצמה אינה משגת כלל ואינה מרגשת שום תענוג והתפעלות כלל.

And the soul's self-nullification before this delight is like, for example, a horse among Pharaoh's chariots: the self-nullification in this chariot is toward the delight and pleasures of the rider himself, even though the chariot itself grasps nothing at all and feels no delight or excitement whatsoever.

(וקרוב לזה איתא במבוא שערים) (שער שלישי ח"ב [חלק ב'] ספ"ה) וז"ל [וזה לשוננו] כי אלו הם תכשיטין לפני אחר ולפני העולם אחר העולם כו' ע"ש ועיין בפ' משפטים (צ"ה א').

(Something close to this is found in Mevo She'arim) (Sha'ar (Gate) 3, Part 2, end of chapter 5), and this is its wording: "For these are ornaments before another, and before concealment after concealment, etc." See there. And see Parshas Mishpatim (folio 95a).

וברבות פ' דברים איתא ע"פ אלה הדברים. א"ר [אמר רבי] יהודה בר' [ברבי] סימון בשם רבי לוי מה הדבורה הזאת כל מה שהיא מסוגלת. מסגלת לבעליה.

And in the Midrash Rabbah on Parshas Devarim it is found, on [the verse] "These are the words": Rabbi Yehudah son of Rabbi Simon said in the name of Rabbi Levi: "Just as this bee: all that it amasses, it amasses for its owner;"

כך כל מה שישראל מסגלין מצות ומעשים טובים הם מסגלים לאביהם שבשמים עכ"ל [עד כאן לשוננו]. והוא מובן ע"פ הנ"ל:

"So too, all that Israel amass of mitzvos and good deeds, they amass for their Father in heaven." End of quotation. And this is understood in light of what was said above.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/shir-hashirim/10/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok